

Před připouštěcím

V oblasti plemenářského ústavu Kladruby — Nemošice, který v zemském chovu koní obhospodaruje kraj východočeský, severočeský a z části (5 okresů) středočeský, je rozmístěno celkem 47 připouštěcích stanic, 13 státních a 35 smluvních, dotovaných 106 plemennými hřebci. Z celkového počtu je 65 teplokrevných, 40 chladnokrevných a 1 huculský hřebec.

Chovatelská veřejnost stále žádá zvýšení počtu polokrevných hřebců na připouštěcích stanicích za účelem produkce koní sportovních, ať již pro domácí či zahraniční trh, eventuálně koní typu sportovně užitkového — tyto s využitím většinou pro vlastní potřebu zemědělských závodů. Typ koní pouze užitkových je převážně a dostatečně kryt produkcí koní chladnokrevných. Dřívější nemošická oblast, téměř totožná s dnešní, byla vždy oblastí s převahou chovu koně teplokrevného sa značným podílem polokrevné krve a použitím hřebců polokrevných i v době, kdy ostatní ústavy — hřebčince, bez výjimky, se jich překotně zbavovaly. Jakost teplokrevníka zemského chovu se velmi blíží onomu typu koně sportovně užitkového a lze ji vyvodit též ze značného projevu koně na export z této oblasti. Značná část — ne-li většina chovatelů — se přeorientovala na chov koní tohoto typu, se snahou vyhovět poptávce, která hlavně na domácím trhu má vzestupnou tendenci včetně cen (aukce 1969 v SPÚ Albertovci) a na zahraničním si udržuje určitou hladinu. K této situaci zaujímá i plemenářský ústav Kladruby nad Labem více než kladný postoj co nejužší spoluprací s chovatelskou radou a jeho snahou je co nejvíce, ale i nejlépe, zásobit oblast pro tento účel nejvhodnějšími plemeny.

Chovatel si musí uvědomit, že takové zvraty v požadavcích na typ koně vycházející rovněž z řad chovatelů, jaké v posledních 15 letech neblaze zasáhly do chovu koní, nemo-

obdobím 1970

František Kvotek

hou přispět ke konsolidaci a standardu, což se nezbytně i odrazilo v hřebčinském chovu, který má být dodavatelem těchto polokrevných hřebců. Ježto chov koní je záležitostí dlouhodobou, nelze ji vyřešit mávnutím proutku, ale přesto je nutno konstatovat, že tak kvalitní polokrevní hřebci snad nestáli v zemském chovu ani v době chovatelského rozkvětu. Snaze plemenářského ústavu, pokud možno co nejrychleji, ale též co nejzodpovědněji splnit požadavky chovatelů v tomto směru, nasvědčuje krevní složení stáda teplokrevných hřebců v zemském chovu pro připouštěcí období 1970.

Z celkového počtu 65 teplokrevných hřebců vybraných pro stanice státní i smluvní, je co do krevní příslušnosti 8 plnokrevníků (mimo vlastní hřebčín Kladruby n/L. a Xaverov), 21 polokrevníků, 33 teplokrevníků českého chovu a 3 kladrubští bělouši. Pro úplnost přehledu je z celkového stavu hřebců 7 soukromě vybraných, v majetku státních statků a JZD, z toho 4 A 1/1, 2 a/2 a 1 huculský plemník, který je uveden mimo počet teplokrevných hřebců. Z těchto 21 polokrevníků velmi vysoké kvality, je do co krevního složení 7 příslušníků skupiny Alarm, po právu hodnocené velmi vysoko, 3 Furioso, 3 Gidran, 2 Nort-Star, 1 Meklamburg imp., 1 meklemb. x Alarm, 2 polokrevníci po César a/2 chlumeckého chovu a 1 orientální polokrevník Schagya. Z 33 teplokrevníků českého chovu je ještě 9 hřebců s 50 % krve anglického polokrevníka, a to 5 po otcích a 4 ze strany matek. Z těchto 9 plemníků jsou nejméně 2 prokazatelně dobří producenti sportovních koní. S přihlédnutím k danému stavu obsazení stanic lze říci, že valná část

chovatelů bude ve svém požadavku uspokojena, nehledě k tomu, že značný počet chovatelů připouští v hřebčíně Kladrubech — cca 50 klisen, při čemž jsou chovatelské okrsky stanic H. Brod, N. Dvůr, Vrbětice, Trnávka, Pomezí, Bystrc, kde dosud nebylo zjevného požadavku v tomto směru, kde rovněž není dostatek vhodného matečného podkladu pro tento cíl chovu.

V nejbližší možné době by bylo třeba cca 10 dobrých polokrevných hřebců k nejnětějšímu vykrytí tohoto požadavku. Jezdecké oddíly z valné většiny vlastní hodně přestárých i méně kvalitních koní a je největší nutností při stávajícím rozšíření tohoto sportu, aby zde byla dostatečná možnost kvalitního nákupu. Chovatelé si ovšem musí být vědomi požadavků kladených na tento typ koně, ale též zkušenosti, že nelze dosáhnouti cíle ani při nejobornějším a nejlepšímu výběru rodičovských párů, nebudou-li mít zajištěn kvalitní a odborně vedený odchov. Ten při nejlepší vůli nelze uskutečnit individuálně a je třeba si uvědomit nenahraditelnost hříbárenského, pastevního odchovu, v neposlední řadě i z hlediska psychologického, utváření charakteru, podmíněného kolektivním odchovem, nezbytného právě u koní pro sportovní účely. Rozdílná je situace u státních statků a JZD, ale v obou případech při nevelkém počtu chovaných hříbat, lze následovat příkladného řešení Sdružení chovatelů koní v okrese Jičín, které se ustavilo nejen za účelem odchovu zřízením hříbárny Nevratice — JZD Staré Smrkovice a nejen, že vlastní soukromě vybraného, pro tento účel velmi kvalitního hřebce Marina, po César a/2, z matky 2087 Furioso XVIII-8, a to jak po stránce krevní, exteriérové i užitkové. Co do plemenné hodnoty bude připuštěním 50 vybraných klisen v připouštěcím období 1968, řádně prověřen. Avšak i pomoc realizace chovatelských výsledků je jedním z cílů sdružení, cílem to neaktuálnější, jelikož bez ekonomického zhodnocení přestává být chovatelství chovatelstvím.

Tento příklad lze bez valných obtíží následovat za přispění snahy, dobré vůle, iniciativy a trochy toho nepostradatelného nadšení, o které v tomto oboru není nouze. Odborná rada se nabídne sama.

Se všemi těmito záležitostmi se lze obrátit na plemenářskou službu ústavu nebo na chovatelskou radu, která s velmi dobrým přístupem k věci, ve všech otázkách chovu koní řeší současnou problematiku na tomto úseku. Na posledním listopadovém zasedání chovatelské rady byl vznesen všeobecný požadavek chovatelů na umožnění podzimního připouštění, který právě u klisen — producentek sportovních koní — které dnes již ve většině případů nepracují a jediným jejich hodnocením je hříbě, — je oprávněný právě z tohoto ekonomického hlediska. A vzhledem k ekonomice tohoto odvětví zemědělské výroby by se měla chovatelská rada zabývat, organizací odbytu jak domácího tak i zahraničního, a to samostatně pro tyto produkty zemského chovu.

Na sněh...